

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Historia literatury staropolskiej
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	History of Old-Polish literature
Kierunek studiów	Filologia polska
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	Studia I stopnia
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Studia stacjonarne
Dyscyplina	literaturoznawstwo
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr hab. Agnieszka Czechowicz

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	60	I i II	5 i 7 = 12
ćwiczenia	60	I i II	

Wymagania wstępne	1. Znajomość języka polskiego na poziomie umożliwiającym udział w zajęciach, lekturę opracowań i tekstów literackich oraz przygotowanie pisemnej pracy rocznej; 2. Wiedza o historii i kulturze epok dawnych (od średniowiecza do baroku) na poziomie przewidzianym na egzaminie dojrzałości; 3. Kultura osobista gwarantująca udział w zajęciach w sposób umożliwiający ich niezakłócony przebieg; 4. Gotowość aktywnego poszerzania wiedzy.

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 - uzyskanie przez studenta podstawowej wiedzy historycznoliterackiej w zakresie literatury dawnej Polski, zwłaszcza nurtów i gatunków twórczości poetyckiej i prozatorskiej oraz wielowiekowego procesu przemian i rozwoju polskiej kultury literackiej oraz jej związków z dziedzictwem europejskim.
C2 - zapoznanie z podstawowymi tekstami literatury staropolskiej i ich historycznymi oraz ideowymi i historycznoliterackimi kontekstami (tradycja retoryczna, literatura powszechna, obyczajowość, historia społeczna i polityczna, problemy religijne, idee filozoficzne, estetyka).
C3 - wykształcenie umiejętności czytania, analizowania i rozumienia dzieł literatury dawnej.
C4 - wykształcenie umiejętności rozpoznawania dziedzictwa kultury i literatury staropolskiej w kulturze epok późniejszych.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna periodyzację literatury staropolskiej i powszechnej od średniowiecza do baroku oraz najważniejsze prądy literackie,	K_W01

	artystyczne i filozoficzne epok dawnych; zna świat idei oraz estetyki średniowiecza i epok wczesnonowożytnych; rozumie przyczyny i przebieg zmian historycznoliterackich; rozpoznaje konwencje charakterystyczne dla literatury dawnej oraz zna ich antyczne źródła; posiada wiedzę o uprawianych w epokach dawnych gatunkach i rodzajach literackich, ich pochodzeniu, przemianach w obrębie tradycji literackiej i znaczeniu estetycznym.	
W_02	Student wskazuje dzieła i twórców literatury polskiej i powszechnej od średniowiecza do baroku; teksty ich autorstwa oraz wybraną literaturę przedmiotu z nimi związaną, w szczególności zaś definiuje podstawowe składniki struktury dzieł, gatunków i rodzajów literackich, omawia ich pochodzenie, przemiany w obrębie piśmiennictwa epok dawnych; zna zasadniczy zrąb terminologii z zakresu poetyki średniowiecznych, renesansowych i barokowych tekstów literackich (genologii, stylistyki, wersologii, tematologii).	K_W02
UMIĘTNOŚCI		
U_01	Student odnosi wiedzę literaturoznawczą do konkretnych dzieł literatury dawnej, rozpoznaje ich przynależność do epok i prądów kulturowych, nurtów estetycznych i tradycji literackich, wskazuje miejsce w rozwoju procesu literackiego oraz ocenia ich wartość artystyczną.	K_U01
U_02	Student ma umiejętności analityczno-interpretacyjne, tj. analizuje dawne teksty literackie z zastosowaniem podstawowej wiedzy z zakresu poetyki oraz przywołaniem właściwych kontekstów historyczno-kulturowych i literackich	K_U04
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student jest gotów do krytycznej oceny proponowanych interpretacji dzieł literatury dawnej oraz przyczyn i konsekwencji poznawanych zjawisk i przemian kultury średniowiecznej i wczesnonowożytnej oraz do systematycznego weryfikowania własnego stanu wiedzy i kompetencji zawodowych	K_K01
K_02	Student jest gotów do przestrzegania zasad etyki, dbałości o dorobek i do pielęgnowania tradycji zawodowej; ma uznanie dla kulturowej i społecznej wagi studiowanego przedmiotu i kierunku	K_K06

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

1. Wprowadzenie w średniowiecze: pojęcie i nazwa; granice czasowe; średniowiecze wczesne i dojrzałe; stosunek do tradycji antycznej; rola Kościoła; system edukacji - typy i program szkół (*septem artes liberales*), powstanie uniwersytetów; filozofia średniowieczna; styl romański i gotycki w sztukach plastycznych; chorał gregoriański; dwujęzyczność literatury.
2. Periodyzacja i ogólna charakterystyka średniowiecza w Polsce; początki piśmiennictwa łacińskiego w Polsce - roczniki i dokumenty; hagiografia: narodziny i rozwój hagiografii w piśmiennictwie europejskim, *Vita prior* św. Wojciecha; twórczość Brunona z Kwerfurtu, rodzime żywoty św. Wojciecha.
3. Wczesna historiografia łacińska w Polsce - Gall Anonim i Wincenty Kadłubek.
4. Proza łacińska w Polsce XIII-XIV w.: hagiografia (Wincenty z Kielczy), kaznodziejstwo (Peregryn z

- Opola), dziejopisarstwo (Kronika Wielkopolska; Janko z Czarnkowa).
5. Poezja łacińska XIII-XIV w.: poezja kościelna (gatunki), poezja świecka.
 6. Teatr i dramat w średniowieczu.
 7. Najstarsza twórczość w języku polskim: najstarsze zapisy słów i zdań w języku polskim, pieśni procesyjne, Bogurodzica, Kazania świętokrzyskie.
 8. Poezja kościelna XV w.: formy; pieśń „nowa” - „rewolucja bernardyńska” i Władysław z Gielniowa; Posłuchajcie bracia miła...
 9. Poezja „kręgu przykościelnego” - pieśni o świętych, pieśni i dialogi eschatologiczne (Skarga umierającego; Dusza z ciała uleciała...; Dialog mistrza Polikarpa ze Śmiercią).
 8. Poezja świecka w języku polskim.
 9. Średniowieczne przekłady Biblii.
 10. Literatura apokryficzna.
 11. Twórczość Jana Długosza.
 12. Wprowadzenie do kultury renesansu; korzenie i kształty renesansowej humanitas.
 13. Polsko-łacińska poezja wczesnego renesansu (Konrad Celtis, Filip Buonaccorsi - Kallimach, Mikołaj Hussowczyk, Andrzej Krzycki, Klemens Janicjusz).
 14. Twórczość Biernata z Lublina i literatura plebejska;
 15. Wokół reformacji. Retoryka sporów i dialogów.
 16. Publicystyka i idee naprawcze (S. Hozjusz, A. Frycz Modrzewski, S. Orzechowski).
 17. Twórczość Mikołaja Reja.
 18. Neoplatońskie inspiracje polskiego renesansu.
 19. Polska pareneza renesansowa w świetle propozycji europejskich.
 20. Twórczość Łukasza Górnickiego.
 21. Biografia i pierwociny twórczości Jana Kochanowskiego (*Elegiarum libri duo, Czego chcesz od nas, Panie...*).
 22. Klasyczny program literacki Kochanowskiego (*Fraszki, Pieśni*).
 23. Parafraza psalmiczna jako gatunek humanistyczny (*Psalterz Dawidów*).
 24. Kochanowskiego humanitas obywatelska (*Odprawa posłów greckich*).
 25. Treny Kochanowskiego, czyli humanizm w zderzeniu z doświadczeniem.
 26. Ostatnie blaski klasyczne – twórczość Szymona Szymonowica.
 27. Podstawowe przemiany ideowe i estetyczne okresu potrydenckiego.
 28. Barok jako formacja kulturowa: periodyzacja, idee integrujące wiek XVII, tradycje intelektualne.
 28. Wczesnobarokowa poezja religijna (Mikołaj Sęp Szarzyński, Sebastian Grabowiecki, Stanisław Grochowski).
 29. Barokowa poezja miłosna (Szymon Zimorowic, J.A. Morsztyn).
 30. Sensualność polskiego baroku (nurt świecki, nurt religijny).
 32. Koncept w teorii i praktyce twórczej barokowych mistrzów (M.K. Sarbiewski, J.A. Morsztyn, S.H. Lubomirski, W. Potocki).
 33. Alegoria w poezji barokowej (K. Twardowski, W. Potocki).
 34. Satyra, świat na opak (K. Opaliński, Ł. Opaliński, W. Potocki, literatura sowizdrzalska).
 34. Barokowe fraszki, przypowieści i moralia (W. Potocki, S.H. Lubomirski, W. Kochowski).
 35. Romans i romans heroiczny XVII w (T. Tasso, H. Morsztyn, anonimowy przekład *Adona*, S. Twardowski, W. Potocki).
 36. Barokowa epika biblijna (K. Miaskowski, Sz. Gawłowicki, W. Kochowski, W. Potocki, S.H. Lubomirski).
 37. XVI- i XVII wieczne teorie poezji doskonałej. Sarmaci i epos. Ojczyście *heroicum* (S. Twardowski, W. Potocki, W. Kochowski).
 38. Barokowa poezja ziemiańska (W. Potocki).
 39. Sarmatyzm – idee, wartości, estetyka.
 40. Poetyckie kształty sarmackiego katolicyzmu (W. Kochowski, W. Potocki).
 41. Emblematyka XVII wieku i barokowa korespondencja sztuk (Z. Morsztyn, A.T. Lacki, S.H.

Lubomirski).

42. Krąg elitarny piśmiennictwa XVII w. (D. Naborowski, S.H. Lubomirski).

43. Idee i wątki neostoickie w literaturze XVII w.

45. Barokowe piśmiennictwo polityczne.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne <i>(lista wyboru)</i>	Metody weryfikacji <i>(lista wyboru)</i>	Sposoby dokumentacji <i>(lista wyboru)</i>
WIEDZA			
W_01	1. Wykład konwencjonalny z wykorzystaniem multimedialnych technik przekazu wiedzy (prezentacja) i z elementami wykładu konwersatoryjnego; 2. Wykład konwersatoryjny; 3. Wykład problemowy; 4. Praca z tekstem; 5. Dyskusja; 6. Praca pod kierunkiem	Egzamin kolokwium praca pisemna referat	Protokół oceniona praca pisemna protokół
W_02	1. Wykład konwencjonalny z wykorzystaniem multimedialnych technik przekazu wiedzy (prezentacja) i z elementami wykładu konwersatoryjnego 2. Wykład konwersatoryjny; 3. Wykład problemowy; 4. Praca z tekstem; 5. Dyskusja; 6. Praca pod kierunkiem	Egzamin kolokwium praca pisemna referat	Protokół oceniona praca pisemna protokół
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	1. Analiza tekstu; 2. Ćwiczenia praktyczne;	Praca pisemna	oceniona praca pisemna protokół

	3. Dyskusja;	Referat	
U_02	1. Analiza tekstu; 2. Ćwiczenia praktyczne; 3. Dyskusja;	Praca pisemna Referat	oceniona praca pisemna protokół
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	1. Dyskusja;	Referat	Protokół
	2. Metoda projektu	praca pisemna	oceniona praca pisemna
K_02	1. Dyskusja;	Referat	Protokół
	2. Metoda projektu	praca pisemna	oceniona praca pisemna

VI. Kryteria oceny, wagi:

Wykład: 20% - obecność na zajęciach; 80% - egzamin.

Ćwiczenia: 5% - obecność na zajęciach; 15% - aktywność na zajęciach (w tym referaty); 20% - oceny z kolokwiiów; 60% - praca roczna.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	120
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	240

VIII. Literatura

Literatura podstawowa   Teksty literackie: • <i>Bogurodzica</i>, oprac. J. Woronczak, E. Ostrowska, H. Feicht, Wrocław 1962 ("Biblioteka Pisarzy Polskich", seria A, nr 1); • <i>Średniowieczna pieśń religijna polska</i>, oprac. M. Korolko, Wyd. 2, Wrocław 1980 (BN I, 65) [tu: <i>Krzyżu wierny i wyborny, Chrystus z martwych wstał jest, Trzy Maryje poszły, Duchu święty, raczyż przyjdź k nam, Zdrow bądź, krolu anjelski, Zdrow bądź, Jezu maluśki, jenześ krol niebieski, Posłuchajcie, bracia miła, Zdrowaś, krolewno wyborna, Zdiowaś, gwiazdo morska, Ach, krolu wieliki nasz</i> (Legenda o św. Aleksym, teksty WŁADYSŁAWA z GIELNIOWA: <i>Jezusa Judasz sprzedał za pieniądze nędzne, Augustus kiedy królował, Anna niewiasta niepłodna, Już się anjeli wiesielą, Jasne Krystowo oblicze</i>]; • <i>Chrestomatia staropolska. Teksty do roku 1543</i>, oprac. W. Wydra, W. Rzepka. Wrocław 1995 [Kazania świętokrzyskie; Kazania gnieźnieńskie: Kazanie VI: <i>O św. Bartłomieju</i>]; • <i>Polska poezja świecka XV wieku</i>, oprac. M. Włodarski, wyd. 4. zmien., Wrocław 1997 (BN I, 60) [Słoty „Wiersz o chlebowym stole”, <i>Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią; Skarga</i>

- umierającego*];
- Anonim tzw. GALL, *Kronika polska*, przeł. R. Grodecki, oprac. M. Plezia, wyd. 6, Wrocław 1989 (BN I, 59);
 - Mistrz WINCENTY ZW. KADŁUBKIEM, *Kronika polska*, przeł. B. Kürbis, Wrocław 1992 (BN I, 227) [księga I];
 - *Cały świat nie pomieściłby ksiąg. Staropolskie opowieści i przekazy apokryficzne*, wyd. W. R. Rzepka, W. Wydra, wstęp M. Adamczyk, Warszawa-Poznań 1996 [*Rozmyślania dominikańskie* lub: *Rozmyślanie przemyskie*];
 - Jan KANAPARIUSZ, *Żywot św. Wojciecha (Vita prior)*, w: *Piśmiennictwo czasów Bolesława Chrobrego*, przeł. K. Abgarowicz, oprac. J. Karwasińska, Warszawa 1966 [inne wydanie: *W kręgu żywotów świętego Wojciecha*, red. J. A. Spież, Tyniec-Kraków 1997] lub: WINCENTY z KIELCZY: *Żywot mniejszy św. Stanisława*, w: *Średniowieczne żywoty i cuda patronów Polski*, tłum. J. Pleziowa, oprac. i wstęp. M. Plezia, Warszawa 1987.
 - *Antologia poezji polsko-łacińskiej 1470-1543*, wstęp i oprac. A. Jelicz, Szczecin 1985 [Mikołaj HUSSOWSKI, *Pieśń o żubrze*; Andrzej KRZYCKI, *O królowej Bonie, O Beacie Kościeleckiej, pannie we fraucymerze królowej Polski, Bony, Biskup Andrzej Krzycki do Erazma Rotterdamczyka, Na obraz Lutra*; Klemens JANICKI, *Księga żalów: Elegia VII; Księga epigramatów: Amo,, Do Piotra Kmity*];
 - MIKOŁAJ Z WILKOWIECKA, *Historyja o chwalebny m Zmartwychwstaniu Pańskim*, wyd. i oprac. J. Okoń, Wrocław 1971 (BN I, 201);
 - BIERNAT Z LUBLINA, *Bajki Ezopowe*, w tegoż: *Ezop*, wstęp. S. Grzeszczuk, oprac. J. Gruchała, Kraków 1997 [*Gdzie rozumu nie, czas pomoże* (20), *Kożdy mędrszy po szkodzie* (54), *Lekarzu, uleczy się sam* (65), *Kto miłuje księgi, nie miewa teskności*(168)]; Mikołaj REJ: *Wybór pism*, oprac. J. Ślaski, Warszawa 1979 [*Krótką rozprawę..., Figliki, Żywot człowieka poczciwego, Kupiec*];
 - Andrzej Frycz MODRZEWSKI: *O poprawie Rzeczypospolitej*, przeł. E. Jędrkiewicz, w: *Wybór pism*, oprac. i wstęp W. Voise, Wrocław 1977 (BN I, 229);
 - Łukasz GÓRNICKI: *Dworzanin polski*, w: *Pisma*, tłum., oprac. i wstęp R. Pollak, Warszawa 1961 [księgi I i II];
 - Jan KOCHANOWSKI: *Pieśni*, oprac. L. Szczerbicka-Ślęk, Wrocław 1970 (BN I, 100); *Fraszki*, oprac. J. Pelc, Wrocław 1991 (BN I, 163); *Odprawa posłów greckich*, oprac. T. Ulewicz, Wrocław 1969 [lub nast. wyd.] (BN I, 3); *Treny*, oprac. J. Pelc, Wrocław 1978 (BN I, 1); *Psałterz Dawidow* [tu *Psalmy*: 1, 19, 22, 23, 51, 53, 56, 91, 130, 137], oprac. J. Ziomek, Wrocław 1960 (BN I, 174); *Zgoda (...), Satyr (...), Muza, List do Stanisława Fogelwedera*, w: *Dzieła polskie*, oprac. J. Krzyżanowski, Warszawa 1989; *Z łacińska śpiewa Słowian muza...*, przeł. L. Staff, Warszawa 1982 [elegie: I 1, I 10, I 13, III 15, IV 3; foricoenia: *Do Czytelnika* (1 i 64), *Na grób Franciszka Petrarcki* (6), *Na Bakchusa* (15), *Na obraz swój* (35), *Do muz* (57), *Do Amora* (58), *Do Piotra* (78), *Zagadka* (92-96), *Na Homera* (109)];
 - Szymon SZYMONOWIC: *Sielanki i pozostałe wiersze polskie* [tu sielanki: *Kosarze, Wierzby, Zalotnicy, Czary, Rocznicza, Żeńcy*], oprac. J. Pelc, Wrocław 2000 (BN I, 182).
 - Mikołaj SĘP SZARZYŃSKI: *Poezje zebrane*, wyd. R. Grzeškowiak, A. Karpiński, K. Mrowcewicz, Warszawa 2001 (BPS, t. 23) [sonety I-VI; parafrazy psalmów I, IV, VI; pieśni I, II, III, V, VI, IX, X, XI; erotyki: *Fraszka do Zosie (Bądź mi oczkami pozwalasz...), Frasunek (Nigdy takowych mąk...), Do Kasie (Jako lód taje przezroczysty...), Do Kasie (Im pilniej na twoje oblicze...)*; epitafia: *Epitafijum Rzymowi*; epigramaty *Napis na statuę abo na obraz śmierci, Fraszka (Bóg nas, Bóg rządzi...)*];
 - Sebastian GRABOWIECKI, *Rymy duchowne*, wyd. K. Mrowcewicz, Warszawa 1996 (BPS, t. 5) [*Setnik pierwszy*: LI, LVIII, LXIII, LXXX, XCVI; *Setnik wtóry*: XXI, XLIV, LIV, LIX];
 - Torquato TASSO - Piotr KOCHANOWSKI, *Gofred abo Jeruzalem wyzwolona*, wyd. R. Pollak, Wrocław 1951 (BN II, 4) [*Pieśń I, XII, XVI*];

- Piotr SKARGA, *Kazania sejmowe*, oprac. J. Tazbir, M. Korolko, Wrocław 1984 (BN I, 70) [Kazania: I, II, IV];
- Stanisław GROCHOWSKI, *Wirydarz abo kwiatki rymów duchownych o Dziecięciu Panu Jezusie*, wyd. J. Dąbkowska, Warszawa 1997 (BPS, t. 8) [Część III: *Uściski i ucałowania*];
- Kasper TWARDOWSKI, *Łódź młodzi z nawałności do brzegu płynąca*, wyd. R. Grześkowiak, Warszawa 1998 (BPS, t. 11);
- Szymon ZIMOROWIC, *Roksolanki* Warszawa 1999 (BPS, t. 13) [*Ukochanym Oblubieńcom...*, *Dziwostąb*, pieśni panien I chóru: 11, *Poscylla*, 15, *Bellonia*; młodzieńców II chóru: 2, *Amarant*, 6, *Hipolit*, 7, *Aureli*, 18, *Bineda*; panien III chóru: 16, *Tertulia*, 20, *Halcydis*];
- Hieronim MORSZTYN, *Światowa rozkosz...*, wyd. A. Karpiński, Warszawa 1995 (BPS, t. 1) [*Ochmistrz Dostatek*, *Panna Uciecha*, *Vanitas vanitatum...*];
- Kasper MIASKOWSKI, *Zbiór rytmów*, oprac. A. Nowicka-Jeżowa, Warszawa 1995 (BPS, t. 3) [*Elegia pokutna do Pana i Boga w Trójcy Jedynej*, *Na okna*, *Na śklenicę malowaną*, *Na komin*, *Na drzwi*, *Waleta włoszczonowska*];
- Maciej K. SARBIEWSKI, *Liryki*, przeł. T. Karyłowski, Warszawa 1980 [ks. I 19; Ks. II 19; Ks. IV 17; epoda 3];
- Maciej K. SARBIEWSKI, *O poincie i dowcipie czyli Seneka i Marcjalis*, w: tenże, *Wykłady poetyki*, przeł. i oprac. S. Skimina, Wrocław 1958;
- Daniel NABOROWSKI, *Poezje*, oprac. J. Dürr-Durski, Warszawa 1961 [*Róża*, *Cień*, *Kur*, *Na oczy królowny angielskiej*, *Cnota grunt wszystkiemu*, *Krótkość żywota*];
- Samuel TWARDOWSKI, *Nadobna Paskwalina*, oprac. J. Okoń, Wrocław 1980 (BN I, 87) [Punkt I];
- Zbigniew MORSZTYN, *Wybór wierszy*, oprac. J. Pelc, Wrocław 1975 (BN I, 215) [*List do Aleksandra Mierzeńskiego... po szepielowskiej potrzebie*, *O koniu wziętym ze mną w potrzebie...*; z cyklu *Emblematów* cztery utwory do wyboru];
- Jan Andrzej MORSZTYN, *Utwory zebrane*, oprac. L. Kukulski, Warszawa 1971 ("Biblioteka Poezji i Prozy") [ze zbioru *Lutnia*: 4. *Do panny*, 5. *Do swoich księzek*, 16. *Na balwierza*, 45. *O swej pannie*, 61. *Na koszulę brudną*, 68. *Do jednej*, 83. *Niestatek*, 107. *Pszczółka w bursztynie*, 135. *Przyjaciółka*, 154. *Meditatio mortis*, 167. *Do galerników*, 181. *Na powrót*; z cyklu *Kanikuła*: 2. *Ad Musas*, 4. *Denominacja*, 7. *Nagrobek Perlisi*, 32. *Vaneggiar d'una innamorata*; z wierszy religijnych: 11. *Pokuta w kwartanie*; ponadto: *Cyd albo Roderyk. Komedia hiszpańska*];
- Wespazjan KOCHOWSKI, *Utwory poetyckie. Wybór*, oprac. M. Eustachiewicz, Wrocław 1991 (BN I, 92) [z *Lyricorum polskich ksiąg II* *Pieśń XVI Postrzał w gnieźnieńskiej potrzebie*, *Pieśń XXV Bando na aryjany*; z *Lyricorum polskich ksiąg III* *Pieśń XII Zielone*, XX; z *Epigramatów polskich: Opisanie miłości*, *Wakacje za studentami*, *O wolności polskiej*, *Rozrywanie sejmów*, *Do tych fraszek*; z *Psalmidii polskiej: Psalm* I, II, IV, V, VI, XI, XV, XXI, XXIV, XXVII, XXXII, XXXVI];
- Wacław POTOCKI, *Dzieła*, t. I-III, oprac. L. Kukulski, Warszawa 1987 [stąd: *Transakcja wojny chocimskiej* (t. 1); z cyklu *Periody* następujące utwory: *Period trzeci*, *Period piąty Ogród nieplewiony* (t. 2) następujące utwory: *Omyłka* (I 300), *O poecie* (II 34), *Nieglupie odpowiedzi* (II 72), *Trefunek na Mazoszu* (II 217), *Świat jest księggą* (II 243), *Wiązanie w dzień św. Jana Paniej Zofiej z Potoka (...)* (II 360), *Wielkopiątkowe kazanie* (III 22), *Kaznodzieja młody* (III 24), *Spowiednik Włoch w Polsce* (III 25), *Biskupia z kanonikiem monomachia* (III 152); ze zbioru *Moralia* (t.3) następujące utwory: *Czego nie masz i sam Bóg nie bierze* (276), *Epimenidów sen*(317), *Żegnam cię, wdzięczne światło. Na toż trzeci raz* (333), *Za liściem i drzewa spadają. Na toż drugi raz* (343), *Ckni mi się* (362), *Niechaj śpi pijany. Na toż trzeci raz* (452), *Zrazu jak po szydle, dalej jak po mydle* (496)];
- Stanisław Herakliusz LUBOMIRSKI, *Poezje zebrane*, t. I-II, oprac. A. Karpiński, Warszawa 1995-1996 [stąd: *Adverbia moralia* (*Adv. I*, *Adv. II*); *Eklezjastes*(*Przedmowa do czytelnika*),

tryptyk *Somnus. Fortuna. Invidia* (w grupie *Utwory przypisywane Lubomirskiemu*);

- Stanisław Herakliusz LUBOMIRSKI, *Rozmowy Artaksesa i Ewandra*, wyd. J. Dąbkowska, w: *Dzela proza*, t. 1, Warszawa 2006 (BPS, t. 32) [*Rozmowa trzecia, Rozmowa dwanasta*];
- Jan Chryzostom PASEK, *Pamiętniki*, wyd. i oprac. W. Czapliński, Wrocław 1979 (BN I, 62);
- *I w odmianach czasu smak jest. Antologia polskiej poezji epoki baroku*, oprac. J. Sokołowska, Warszawa 1991 [utwory Bartłomieja Zimorowica, Krzysztofa Opalińskiego, Ł. Opalińskiego *Poeta nowy*; utwory J. Baki].

Opracowania:

- T. MICHAŁOWSKA, *Średniowiecze*, Warszawa 1995 (Cz. I, r. V: *Hagiografia*; r. VIII: *Dziejopisarze i ich twórczość*; r. IX: *Epika rycerska*, p. 1: *Carmen Mauri (Pieśń Maura)*; Cz. II, r. I: *Hagiografia*, p. 1: *Twórczość hagiograficzna Wincentego z Kielczy. Legenda św. Stanisława*; r. IV: *Poezja kościelna*; r. VI: *Poezja świecka*; r. I-VI z działu *Twórczość w języku polskim*; Cz. III, r. II: *Poezja kościelna*, p. 2: *Poezja „nowa”*, p. 3: „*Postuchajcie, bracia miła... (Szczytek polskiego misterium?)*”; r. III: *Poezja „kręgu przykościelnego”*; r. IV: *Poezja świecka i polemiczno-religijna*; z działu *Proza* r. I: *Biblia królowej Zofii*, r. II: *przekłady Psalterza*, r. III: *Twórczość o tematyce apokryficznej*; r. IV: *Kaznodziejstwo*; z działu *Twórczość w języku łacińskim*. *Poezja*: r. III: *Poezja zakowska*; *Proza*: r. IV: *Twórczość Jana Długosza*);
- T. WITCZAK, *Literatura średniowiecza*, Warszawa 1990 [lub inne wyd.].
- J. ZIOMEK: *Renesans*, Warszawa 1973 [i wyd. nast.];
- A. BOROWSKI: *Renesans*, Warszawa 1992;
- A. KARPIŃSKI, *Renesans*, Warszawa 2007.
- J. PELC: *Literatura renesansu w Polsce*, Warszawa 1994.

Literatura uzupełniająca

Teksty literackie:

- Mistrz WINCENTY ZW. KADŁUBKIEM, *Kronika polska*, przeł. B. Kürbis, Wrocław 1992 (BN I, 227) [całość];
- Jan DŁUGOSZ, *Roczniki, czyli kroniki Królestwa polskiego* [fragm.], przeł. K. Mecherzyński, w: *By czas nie zaćmił i niepamięć. Wybór kronik średniowiecznych*, oprac. A. Jelicz, Warszawa 1975, s. 159-279.
- *Tragedia Piotra Włostowica*, przeł. Z. Kubiak, w: *Toć jest dziwne a nowe. Antologia literatury polskiego średniowiecza*, oprac. A. Jelicz, Warszawa 1987, s. 240-252.
- *Chrestomatia staropolska. Teksty do roku 1543*, oprac. W. Wydra, W. Rzepka, Wrocław 1995 [*Psalterz floriański*: Ps. 1, 22, 50, 90, 129; *Biblia królowej Zofii*; *Psalterz puławski*: Ps. 2, 50; Najdawniejsze zdania polskie].
- *Patrząc na rozmaite świata tego sprawy. Antologia polskiej poezji renesansowej*, oprac. J. Sokołowska, Warszawa 1984;
- *Teatr polskiego renesansu. Antologia*, oprac. J. Lewański, Warszawa 1988.
- Kasper TWARDOWSKI, *Lekcje Kupidynowe*, wyd. R. Grześkowiak, Warszawa 1997 (BPS, t. 7);
- Kasper TWARDOWSKI, *Pochodnia Miłości Bożej*, wyd. K. Mrowcewicz, Warszawa 1995 (BPS, t. 2);
- Hieronim MORSZTYN, *Filomachija*, wyd. R. Grześkowiak, Warszawa 2000 (BPS, t. 20);
- Giambattista MARINO- ANONIM, *Adon*, t. I-II, oprac. L. Marinelli, K. Mrowcewicz, Roma-Warszawa 1993;
- Stanisław Herakliusz LUBOMIRSKI, *Tobiasz wyzwolony, Poezyje postu świętego*, w: tenże, *Poezyje zebrane*, t. 1, oprac. A. Karpiński, Warszawa 1995;
- Piotr BARYKA, *Z chłopca król*, w: *Dramaty staropolskie*, t. 4, oprac. J. Lewański, Warszawa 1963.

Opracowania:

- E. R. CURTIUS, *Literatura europejska i łacińskie średniowiecze*, przeł. i oprac. A. Borowski, Kraków 1997 [r. IV: *Retoryka*, s. 68-85; r. V: *Topika*, s. 86-114; r. XIV: *Klasycyzm*, s. 252-276;

- r. *Manieryzm*, s. 277-308];
- J. HUIZINGA, *Jesień średniowiecza*, przeł. T. Brzostowski, oprac. H. Barycz, S. Herbst, Warszawa 1961 [lub nast. wyd.];
 - J. LE GOFF, *Kultura średniowiecznej Europy*, przeł. H. Szumańska-Grossowa, Warszawa 1994;
 - C. S. LEWIS, *Alegoria Miłości. Studium tradycji średniowiecza*, przeł. M. Sobolewska, Kraków 2017.
 - C. S. LEWIS, *Odrzucony obraz. Wprowadzenie do literatury średniowiecznej i renesansowej*, przeł. W. Ostrowski, Warszawa 1986;
 - H. WADDEL, *Średniowiecze wagantów*, przeł. Z. Wrzeszcz, Warszawa 1960.
 - J. GRUCHAŁA: *Lucunda familia librorum. Humanisci renesansowi w świecie książki*, Kraków 2002;
 - P. BURKE: *Kultura i społeczeństwo w renesansowych Włoszech*, przeł. W. K. Siewierski, Warszawa 1991;
 - J. BURCKHARDT: *Kultura Odrodzenia we Włoszech. Próba ujęcia*, przeł. M. Kreczkowska, wstęp. M. Brahmer, Warszawa 1991;
 - J. PELC: *Kochanowski. Szczyt renesansu w literaturze polskiej*, Warszawa 2001.
 - Cz. HERNAS, *Barok*, Warszawa 1998;
 - J. PELC, *Barok - epoka przeciwieństw*, Warszawa 1993.
 - C. BACKVIS, *Panorama poezji polskiej okresu baroku*, redakcja naukowa A. Nowicka-Jeżowa, R. Krzywy, t.1-2, Warszawa 2003;
 - J. BŁOŃSKI, *Mikołaj Sęp Szarzyński a początki polskiego baroku*, Kraków 1996;
 - D. GOSTYŃSKA, *Retoryka iluzji. Koncept w poezji barokowej*, Warszawa 1991;
 - M. HANUSIEWICZ, *Święte i zmysłowe w poezji religijnej polskiego baroku*, Lublin 1998;
 - M. HANUSIEWICZ, *Pięć stopni miłości. O wyobraźni erotycznej w polskiej poezji barokowej*, Warszawa 2004;
 - M. KOROLKO, *Sztuka retoryki. Przewodnik encyklopedyczny*, Warszawa 1990;
 - T. MICHAŁOWSKA, *Poetyka i poezja. Studia i szkice staropolskie*, Warszawa 1982;
 - A. NOWICKA-JEŻOWA, *Barok polski między Europą a Sarmacją, cz.1: Profile i zarysy całości*, Warszawa 2009-2011.
 - A. NOWICKA-JEŻOWA, *Jan Andrzej Morsztyn i Giambattista Marino. Dialog poetów europejskiego baroku*, Warszawa 2000;
 - W. PAWLAK, *Koncept w polskich kazaniach barokowych*, Lublin 2005;
 - E. SARNOWSKA-TEMERIUŚ, *Zarys dziejów poetyki. (Od starożytności do końca XVII w.)*, Warszawa 1985.
 - J. SOKOLSKI, *Staropolskie zaświaty*. Wrocław 1994;
 - J. SOKOLSKI, *Barokowa księga natury. O europejskiej symbolografii wieku siedemnastego*, Wrocław 1992;
 - J. SOKOŁOWSKA, *Dwie nieskończoności*, Warszawa 1978;
 - *Słownik literatury staropolskiej*, pod red. T. Michałowskiej, Wrocław 1998.
 - Seria: *Humanizm. Idee, nurty i paradygmaty humanistyczne w kulturze polskiej*, pod red. naukową A. Nowickiej-Jeżowej, Warszawa 2008-2011.
 - Seria: *Kultura Pierwszej Rzeczypospolitej w dialogu z Europą. Hermeneutyka wartości*, pod red. naukową A. Nowickiej-Jeżowej, Warszawa 2015-2018.